

Polityka energetyczna Unii Europejskiej

wg stanu na 08.12.2014

MATERIAŁY OIDE

Przedstawiono realizowany obecnie trzeci pakiet energetyczny, który zakłada osiągnięcie wyznaczonych celów do 2020 roku (dokumenty). Wskazano nowe ramy polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 roku, określone w konkluzjach Rady Europejskiej z października 2014, a także zaprezentowano szereg dokumentów wyznaczających ramy długoterminowych działań w sektorze energetyki na lata 2020-2030.

Słowa kluczowe: polityka energetyczna, zaopatrzenie w energię, produkcja energii, współpraca energetyczna, niezależność energetyczna, sieć ogólnoeuropejska

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. WYBRANE DOKUMENTY
- III. WYBRANE STRONY INTERNETOWE

I. WPROWADZENIE

Zarówno państwa członkowskie, jak i instytucje Unii Europejskiej, odpowiadają za kształt polityki energetycznej UE. Sformalizowanie kompetencji dzielonych w tym zakresie nastąpiło poprzez dodanie do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nowego Tytułu XXI „Energetyka”. Traktat wyznacza polityce energetycznej UE cztery cele, które mają być realizowane w duchu solidarności pomiędzy państwami członkowskimi: „a) zapewnienie funkcjonowania rynku energii; b) zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii w Unii; c) wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii; oraz d) wspieranie wzajemnych połączeń między sieciami energii” (patrz Wybrane dokumenty, pkt 1).

Trzeci pakiet energetyczny

Europejska strategia polityczna realizowana obecnie opiera się na przyjętym w 2009 roku tzw. trzecim pakiecie energetycznym, na który składają się dwie dyrektywy rynkowe, dwa rozporządzenia przesyłowe oraz rozporządzenie powołujące Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energii. Cele tego pakietu, wpisane także do strategii „Europa 2020” i nazywane „Programem 20-20-20”, zakładają obniżenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost wykorzystania energii odnawialnej i poprawę efektywności energetycznej do 2020 roku.

Plany na przyszłość

Przyszłość polityki energetycznej UE została określona najpierw w tzw. energetycznej mapie drogowej 2050 (patrz Wybrane dokumenty, pkt 21), wyznaczającej ramy długoterminowych działań w sektorze energetyki, a następnie w komunikacie KE ze stycznia 2014 (patrz Wybrane dokumenty, pkt 17), gdzie przedstawiono plany na lata 2020-2030. Jako dwa podstawowe cele wyznaczono w nim dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie udziału energii odnawialnej w UE. Pozostałe kluczowe zagadnienia wymienione w komunikacie objęły poprawę efektywności energetycznej, zapewnienie konkurencyjnej ceny, zakończenie budowy wewnętrznego rynku energii oraz poprawę bezpieczeństwa dostaw. Jednocześnie z komunikatem opublikowano także wniosek legislacyjny ws. reformy europejskiego handlu uprawnieniami do emisji gazów. Powyższe priorytety zostały potwierdzone w konkluzjach Rady Europejskiej z marca 2014 (patrz Wybrane dokumenty, pkt 9), w których zapowiedziano także podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie nowych ram polityki najpóźniej do października 2014. Podkreślono także priorytetowe znaczenie budowy wewnętrznego rynku energii, którego zakończenie powinno nastąpić do końca 2014 roku, a do 2015 roku połączenia międzysystemowe powinny zostać rozwinięte tak, aby zlikwidować przypadki izolacji państw członkowskich od sieci gazowych i elektrycznych.

28 maja 2014 KE zaproponowała europejską strategię bezpieczeństwa energetycznego (COM(2014) 330, patrz Wybrane dokumenty, pkt 16), która w założeniu ma stanowić nieodłączną część polityki energetycznej UE do 2030 roku. Celem dokumentu jest wzmocnienie odporności UE na kryzysy energetyczne, zmniejszenie zależności od poszczególnych paliw i dostawców energii, a także zwiększenie produkcji energii w Europie. Na posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się 26-27 czerwca 2014, z zadowoleniem przyjęto strategię i zobowiązano się do przyjęcia nowych ram polityki klimatyczno-energetycznej na posiedzeniu w październiku 2014. Za priorytety polityki energetycznej na najbliższe 5 lat Rada Europejska uznała przystępność i pewność energii oraz cele związane z "zieloną energią" (patrz Wybrane dokumenty, pkt 8).

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 r. uzgodniono na posiedzeniu Rady Europejskiej 23-24 października 2014 w oparciu o zasady zawarte w konkluzjach z marca 2014. Określone w konkluzjach z października (patrz Wybrane dokumenty, pkt 9) cele wiążące na poziomie unijnym dotyczą:

- ograniczenia wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej 40% w porównaniu z poziomem z 1990 r. (zreformowany system handlu uprawnieniami do emisji – ETS),
- zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w energii zużywanej w UE do co najmniej 27%,
- poprawy efektywności energetycznej w 2030 w porównaniu z prognozami – cel orientacyjny w wysokości co najmniej 27%.

Państwa członkowskie zostały zobowiązane do realizacji powyższych celów, ale pozostawiono im możliwość ustalania własnych wyższych celów krajowych. W konkluzjach ponownie podkreślono konieczność realizacji wewnętrznego rynku energii oraz wyznaczono zadania dla KE i państw członkowskich związane z międzysystemowymi połączeniami z europejskimi sieciami gazu i energii elektrycznej. Zatwierdzono także dalsze działania na rzecz ograniczenia zależności energetycznej UE i zwiększenia jej bezpieczeństwa energetycznego. Rada Europejska oceni postępy w kwestii bezpieczeństwa energetycznego w 2015 roku.

Istotnym elementem nowych ram polityki klimatyczno-energetycznej zawartym w październikowych konkluzjach jest zmieniony system zarządzania, oparty na istniejących środkach, (krajowe programy klimatyczne i plany dot. odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej) oraz uproszczeniu planowania i sprawozdawczości. Główne wskaźniki systemu energetycznego mają być na bieżąco monitorowane, a nowy system zarządzania ma umożliwić lepszą koordynację krajowych polityk i sprzyjać rozwijaniu współpracy regionalnej między państwami członkowskimi.

Rada Europejska przypomniła o swoim celu w postaci stworzenia unii energetycznej, podkreślając, że będzie regularnie dokonywać przeglądu realizacji tego celu.

II. WYBRANE DOKUMENTY

Podstawa prawna

1. [Tytuł XXI „Energetyka”](#) (art. 194) *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*

Dokumenty III pakietu energetycznego

2. [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE](#), Dz. Urz. UE L 211, s. 94
3. [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE](#), Dz. Urz. UE 2009 L 211, s. 55
4. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(WE\) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie \(WE\) nr 1775/2005](#), Dz. Urz. 2009 L 211, s. 36
5. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(WE\) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie \(WE\) nr 1228/2003](#), Dz. Urz. UE 2009 L 211, s. 15
6. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(WE\) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki](#), Dz. Urz. 2009 L 211, s. 1.

Konkluzje Rady Europejskiej

7. 23-24 października 2014: [I. Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, s. 1](#)
8. 26-27 czerwca 2014: [B. Klimat i energia, s. 9; Ku unii energetycznej z przyszłościową polityką klimatyczną, Załącznik I, s. 18](#)
9. 20–21 marca 2014: [C. Klimat i energia, s. 7](#)
10. 22 maja 2013: [I. Energia, s. 1](#)

11. 4 lutego 2011: [I. Energia, s. 1](#)
12. 17 czerwca 2010: [I. Nowa europejska strategia na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, s. 2](#)
13. 18-19 czerwca 2009: [III. Zmiana klimatu i zrównoważony rozwój, s. 11](#)
14. 19-20 marca 2009: [II. Energia i zmiana klimatu, s. 8](#)

Komunikaty Komisji Europejskiej

15. Komunikat Komisji: [Efektywność energetyczna i jej wkład w bezpieczeństwo energetyczne a ramy polityczne dotyczące klimatu i energii do roku 2030](#), COM(2014) 520
 16. Komunikat Komisji: [Europejska strategia bezpieczeństwa energetycznego](#), COM(2014) 330
 17. Komunikat Komisji: [Ramy polityczne na okres 2020-2030 dotyczące klimatu i energii](#), COM(2014) 15
 18. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: [Wdrażanie dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej — wytyczne Komisji](#), COM(2013) 762
 19. Zielona księga: [Ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030](#), COM(2013) 169
 20. Komunikat Komisji: [Uruchomienie wewnętrznego rynku energii](#), COM(2012) 663
 21. Komunikat Komisji: [Plan działania w zakresie energii do roku 2050](#), COM(2011) 885
 22. Komunikat Komisji: [EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu](#), COM(2010) 2020
 23. Komunikat Komisji: [Energia 2020. Strategia na rzecz konkurencyjnego, zrównoważonego i bezpiecznego sektora energetycznego](#), COM(2010) 639
-

III. WYBRANE STRONY INTERNETOWE

24. Komisja Europejska: [Energy strategy for Europe](#)
25. Komisja Europejska: [Roadmap 2050](#)
26. EUROPA 2020, Dokumenty i sprawozdania: [Energia, klimat i środowisko](#)
27. [Agency for the Cooperation of Energy Regulators ACER](#) (Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energii)